

sprach ich von meinem neuen Geschäfte, und ein solches zu gründen, lag damals in meiner Absicht. Hätte ich an den Ankauf meines alten gedacht, so würde ich wohl das Wort „neu“ nicht gebraucht haben. Der Satz: „pfliegte sich einfach dahin zu äußern, daß er das Geschäft wieder übernommen habe“, ist ebenfalls eine grobe Unwahrheit. Ein alter Geschäftsmann ist auch in seinen Worten vorsichtig. Eine Uebernahme des Geschäftes konnte nur nach vorhergegangener Uebereinkunft mit den Gläubigern stattfinden.

Was auch Anonymus sagen mag, ich habe nur im Interesse Aller gearbeitet und thue es auch jetzt noch. Ist er ein Mitglied des hiesigen Buchhandels, was ich zu dessen Ehre nicht glauben mag, so muß er wissen, daß kein Ausländer hier mehr die Erlaubniß zur Errichtung oder Fortführung einer Buchhandlung erhält. Wozu hätte eine Anzeige im Börsenblatte, die doch nur im Anfang October erscheinen konnte, genügt?

Ganz Anderes aber wäre eingetreten, wenn ich nicht im Interesse Aller gehandelt, wenn ich nicht die Last und Erhaltung des Hauses übernommen; dann wäre es zusammengebrochen, dann würde nicht ein Viertel von dem herausgekommen sein, was den Gläubigern jetzt wird, da wäre aus den Trümmern des Hauses billig ein neues gebaut worden, da konnte man im Trüben fischen; Firma, Kundschaft, Continuationen &c. wären werthlos geblieben. Das ist nun nicht mehr möglich; alles was in menschlichen Kräften liegt, um das Haus zu heben und es wieder zum ersten in Paris zu machen, wird geschehen, und das, nur das, schmerzt den Anonymus. Da hat er sich gedacht, verleumden wir etwas; hilft es nichts, so kann es auch nichts schaden; etwas bleibt immer hängen und ein paar Schwache finden sich ja leicht!

Die Zeit wird die beste Richter in dieser Angelegenheit sein und dem deutschen Buchhandel beweisen, inwieweit ich sein Vertrauen verdiene und es anerkennen werde.

Paris, 9. November 1865.

J. Bieweg.

Miscellen.

Neuer Anzeiger für Bibliographie und Bibliothekwissenschaft. Herausgeg. von Dr. J. Petzholdt. Jahrg. 1865. Heft 11.

Inh.: Friedrich Ludwig Gleditsch's Sammlung von Verlagskatalogen Leipziger Buchhändler. Von Dr. F. L. Hoffmann in Hamburg. — Die Bibliothek der medicinischen hohen Schule zu Montpellier. Von dem Geheimrathe Dr. Neugebauer. — Die Bibliothek der Stadt Grenoble. Von Demselben. — Litteratur und Miscellen. — Allgemeine Bibliographie.

Neuigkeiten der ausländischen Literatur.

Niederländische Literatur.

(Auszug aus der „Nederland. Bibliographie“ von W. Nijhoff in Haag.)

BADENFELD, ED. FREIHERR VON, de edele passie voor het jagen, of 't Nimrodismus voor 't forum van humaniteit en hoogere beschaving. Uit het hoogd. gr. 8. 's Gravenhage, de Zwaan. 25 c.

BAUR, Dr. F. G., Geschiedenis der christelijke kerk. Uit het hoogd. 1. Afd. Het christendom en de christelijke kerk der drie eerste eeuwen, door A. S. Carpentier Alting. 1. Afl. gr. 8. Deventer, ter Gunne. 30 c.

BLEIBTREU, L. C., theoretisch en praktisch volkshuishoudkundig rekenboek. Vrij bewerkt naar de „Politische Arithmetik“ (uit het hoogd.) door G. van Milligen en L. B. Fikkert. 1. Afl. Rotterdam, Nijgh. 1 f. 40 c.

BOUMAN, H., Commentarius perpetuus in Jacobi epistolam, post mortem auctoris editus. gr. 8. Trajecti ad Rhenum, Kemink et Fil. 2 f. 50 c.

BREHM, Dr. A. E., het leven der vogels. (Uit het hoogd.) voor den nederlandschen lezer bewerkt. 1. Stuk. gr. 8. (Met 2 chromolith. en 3 gelith. platen.) Haarlem, Kruseman. 2 f. 90 c. Compleet in 2 stukken.

CAMPEN, Dr. A. W. VAN, Kijkjes in het leven van een dorpspredikant. 1. Deel. Post 8. Amsterdam, Sybrandi. Pro 2 deelen compleet 4 f.

CROISET, G. E. C., In en over de Alpen. Schetsen-indrukken. gr. 8. (Met 1 gelith. plaat en gelith. titelvignet.) Rotterdam, Nijgh. 3 f. 80 c.

HEIJE, J. P., Volksdichten. 2 Deelen. Post 8. (Met staalgrav. en houtgravuren tusschen den tekst.) Amsterdam, van Kampen. In linnen 4 f. 80 c.

HENNIG, Dr. C., Leerboek der ziekten van het kind in zijne verschillende trappen van ontwikkeling. Naar de derde verbeterde uitgaaf uit het hoogd. vertaald door Dr. C. P. ter Kuile. Roy. 8. (Met 3 gelith. platen.) Tiel, Campagne. 6 f.

HOFDIJK, W. J., Vóór 300 jaren. Historische herinnering. 1. Afl. Roy. 8. (Met gelith. en gekl. plaat.) Utrecht, Kemink & Zoon. 1 f. 25 c. Compleet in circa 30 afl.; iedere afl. is afzonderlijk verkrijgbaar.

— een echo uit 1573. (Gedicht.) Roy. 8. Utrecht 1866, Bosch & Zoon. 80 c.

HORN, W. O. VON, het leven van Michiel Adriaansz. de Ruyter, luitenant admiraal van Holland en West-Friesland. Naar het hoogd. bewerkt door S. J. Andriessen. Post 8. (Met 4 gelith. en gekl. platen.) Leiden, van den Heuvel & van Santen. 75 c.; in linnen 1 f.

KARMARSCH, C., de eerste winst in elk bedrijf. Voorlezing over economie in werkplaatsen. (Uit het hoogd.) gr. 8. Arnhem, Voltelen. 25 c.

LEBERT, Dr. H., Handboek der algemeene pathologie en therapie. Uit het hoogd. vertaald door K. J. van Duijl. 1. Gedeelte. gr. 8. Utrecht, Kemink & Zoon. 1 f. 90 c.

MULDER, G. J., Studium generale. Eene rede bij de opening zijner lessen aan de hoogeschool te Utrecht, 1865. gr. 8. Rotterdam, Kramers. 40 c.

PALMER, Dr. C., Pastoraal-theologie. Vrij bewerkt voor de protestantsche kerk in Nederland door J. J. van Hille. 1. Afl. gr. 8. Utrecht, Kemink & Zoon. 1 f. 50 c.

PINDARI carmina Olympia. Cum annotatione critica, interpretatione Latina et commentario edidit Alb. de Jongh. gr. 8. Trajecti ad Rhenum, Kemink et Fil. 5 f.

PROPERTII, S. AURELII, libri IV elegia XI. Recensuit et illustravit P. Hofman Peerlkamp. Edidit et praefatus est J. C. G. Boot. gr. 8. Amstelodami, van der Post. 75 c.

RAUWENHOFF, Dr. L. W. E., Geschiedenis van het protestantisme. 1. Gedeelte. Van de hervorming tot aan den Munsterschen vrede. Roy. 8. (Met 3 gelith. platen.) Haarlem, Kruseman. 3 f. 10 c. Compleet in 3 deelen.

RICHTER, Dr. A. L., het katholieke en evangelische kerkrecht. Naar de 6. uitgave van Dr. R. W. Dove. Uitvoerig bijgewerkt door Alb. van Toorenebergen. 1. Deel. 1. Afl. gr. 8. Utrecht, Kemink & Zoon. 1 f. 50 c.

ROORDA VAN EYSINGA, S. F. W., de zelfopenbaring Gods in den menschelijken geest. gr. 8. Leiden, van Doesburgh. 1 f. 30 c.

ROSENBERG, C. B. H. VON, Reistogten in de afdeeling Gorontalo, gedaan op last der nederlandsch indische regering. (Werken van het Kon. Inst. voor taal-, land- en volkenkunde van Nederlandsch Indie. 2. Afdeeling. Afzonderlijke werken.) gr. 8. (Met 9 gelith. en gekl. platen en 4 gelith. en gekl. kaarten.) Amsterdam, F. Müller. 3 f. 90 c.

SCHMID, C., de nachtegaal. Verhalen voor de jeugd. (Uit het hoogd.) Post 8. (Met 4 gelith. en gekleurde plaatjes.) Leiden, Sijthoff. 50 c.

— de twee broeders. Verhalen voor de jeugd. (Uit het hoogd.) Post 8. (Met gelith. plaatje.) Aldaar. 50 c.

— het verloren kind. Verhalen voor de jeugd. (Uit het hoogd.) Post 8. (Met 3 gelith. en gekl. plaatjes.) Aldaar. 50 c.

SNELLEN VAN VOLLENHOVEN, S. C., Essai d'une faune entomologique de l'archipel indo-néerlandais. 2. Monographie: Famille des piérides. gr. 4. (Met 7 gelith. en gekl. platen.) La Haye, M. Nijhoff. 8 f. 50 c.

WIJNNE, H. A., Handel en ontwikkeling van stad en provincie Groningen, geschiedkundig beschouwd. gr. 8. Groningen, Wolters. 1 f. 90 c.